

Landsorganisasjonen i Norge
Juridisk Avdeling
Youngsgate 11
0181 OSLO

Deres ref.: Vår ref.: 2006/00391 CBE Dato: 15.10.2009

HØRINGSSVAR: HØRING - NOU 2009:14 ET HELHETLIG DISKRIMINERINGSVERN

Fellesorganisasjonen (FO) vil med dette komme med våre synspunkter på NOU 2009:14 Et helhetlig diskrimineringsvern.

Likestilling og ikke-diskriminering er viktige prinsipper for FO både som samfunnsaktør og arbeidstakerorganisasjon. Likeverd mellom mennesker uavhengig av biologiske, sosiale og kulturelle forhold må være et viktig mål for samfunnet. Juridiske virkemidler spiller en viktig rolle for å nå dette målet. Lovverk som støtter opp under kampen for likestilling og mot diskriminering er av avgjørende betydning.

Utvalget foreslår at lovens formål skal være å fremme likestilling. Dette er viktig at blir presisert. Fremme likestilling stiller helt andre krav til samfunnet enn fravær av diskriminering. Fokus på positiv særbehandling, universell utforming og aktivitetsplikt stiller krav til aktivt arbeid for likestilling.

Behold likestillingsloven

FO ønsker å inneha en prinsipiell tilnærming til foreliggende forslag til en samlet diskrimineringslov. For FO er all form for usaklig forskjellsbehandling uakseptabelt, og det er viktig med et tilstrekkelig rettsvern for alle som blir diskriminert, uavhengig av diskrimineringsgrunnlag. Det er ingen forskjell for den enkelte å bli diskriminert på grunnlag av kjønn, etnisitet, funksjonsnedsettelse eller annet.

Samtidig er det viktig å erkjenne at kjønn har en annen type dimensjon enn andre diskrimineringsgrunnlag, og vil oftere enn andre være en del av et dobbelt diskrimineringsgrunnlag. Det er særlig viktig at kjønnsspørsmål blir fokusert både i lovverk, håndheving av lovverk og i politiske tiltak. FO forstår bekymringen for at fokuset på diskriminering på bakgrunn av kjønn kan bli borte ved innføring av en samlet lov. Kampen for likestilling mellom kjønnene, og da spesielt for kvinners rettigheter og levekår, er fortsatt særdeles viktig. Kvinner blir diskriminert på en lang rekke områder i samfunnet, og rettsvernet må ikke svekkes knyttet til kvinners stilling. Dette må sikres blant annet gjennom å sikre likestillings- og diskrimineringsombudet tilstrekkelig ressurser og kompetanse knyttet til arbeid med diskriminering på bakgrunn av kjønn.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
23 06 11 70

Telefaks:
23 06 11 14

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

FO mener at likestillingsloven må bestå for nettopp å sikre denne dimensjonen i likestillingsarbeidet.

Per i dag har vi fire lover som med ulikt fokus, og ulik tilnærming, dreier seg om forbud mot diskriminering. På tross av at FO mener at likestillingsloven må bestå, er det viktig med en gjennomgang av lovverket slik at det skaper en sammenheng mellom de ulike lovverkene som skal fremme likestilling. En slik gjennomgang må dog ikke bety at at rettsvernet svekkes på noen områder. Er vernet dårligere på noen områder enn andre, er det disse områdene som skal styrkes ved en slik gjennomgang.

Videre støtter FO utvalgets flertalls standpunkt at man ikke skal ha en uttømmende liste over diskrimineringsgrunnlag, men også legge til ”og andre liknende vesentlige forhold ved en person” i lovens formål.

Likelønn

Lik lønn for arbeid av lik verdi uavhengig av kjønn er innarbeidet i forslag til ny lov. Utvalget har diskutert hvorvidt andre diskrimineringsgrunner skulle innkluderes, men har valgt å ikke gjøre det. Argumentet er at loven for øvrig vil kunne dekke slike tilfeller. FO mener forslag til ny lov burde ha innarbeidet retten til lik lønn for arbeid av lik verdi for alle diskrimineringsgrunner.

Samtidig ønsker FO å benytte anledningen til å presisere behovet for en styrking av § 5 i likestillingsloven som regulerer spørsmål om lik lønn av lik verdi. Erfaringene viser at denne ikke sikrer intensjonen til loven. Så lenge markedslønn blir vurdert som en viktig faktor vil kvinnerike yrker i helse- og sosialsektoren være lønnstapere. Markedslønn må ikke ha avgjørende rolle i vurderingen av lik lønn for arbeid av lik verdi. Loven må endres i tråd med dette.

Forholdet til arbeidsmiljøloven

Arbeidslivet står i en særstilling knyttet til behovet for diskrimineringsvern. Derfor blir også spørsmålet om hva som skal være regulert i arbeidsmiljøloven viktig. Utvalget foreslår å ta ut deler av dagens diskrimineringsvern fra arbeidsmiljøloven og inn i den nye loven. Begrunnelsen er at det vil gi diskrimineringsvern på flere områder enn arbeidsliv. FO er svært skeptisk til å fjerne reguleringer fra arbeidsmiljøloven, og mener at alle forhold som dreier seg om arbeidslivet må reguleres i denne. Slik FO forstår det er det ingenting i veien for at regler knyttet til arbeidslivet både kan være regulert i arbeidsmiljøloven og i en ny diskrimineringslov. Vi mener at dette bør gjennomføres slik.

Aktivitetsplikt og håndheving av loven

Utvalget har foreslått at aktivitetsplikten for arbeidslivets organisasjoner oppheves i sin gjeldende form og heller videreføres gjennom HMS arbeidet i virksomheten. FO er sterkt kritisk til dette. Dagens lover gir tillitsvalgte og verneombud utstrakt mulighet til kontroll, innsyn og medbestemmelse i virksomhetens arbeid. Mange problemstillinger rundt lønn og arbeidsforhold blir i dag løst gjennom forhandlingsordningene. Ved å oppheve aktivitetsplikten vil, slik FO forstår det, denne muligheten bli begrenset. FO har erfaring med at dagens HMS arbeid i virksomhetene fungerer veldig ulikt og i alt for stor grad avhenger av arbeidsgivers innsats. Forslaget som utvalget kommer med vil etter FO sitt syn være en stor svekkelse i forhold til likestillings- og diskrimineringsarbeidet.

Utvalget foreslår også å fjerne dagens redegjørelsesplikt i årsrapport. FO mener dette vil begrense innsyn i hvordan virksomheten håndhever sitt likestillingsarbeid og vil kunne føre til en forverring i likestillingsarbeidet.

Annet

FO er usikker på om Norge bør ratifisere tilleggsprotokoll nr. 12 til Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Vi forstår at det er betydelig usikkerhet rundt praktiseringen av denne. Samtidig er det negativt på et prinsipielt grunnlag å ikke ratifisere en protokoll som kan styrke vernet for den enkelte som blir diskriminert.

FO ønsker LO lykke til i det videre arbeidet med innspill til Barne- og likestillingsdepartementet. Vi bidrar gjerne i videre diskusjoner knyttet til dette.

Med vennlig hilsen

Randi Reese
Forbundsleder

Linda Brinchmann
Fagkonsulent